

Nemzetpolitikai összefoglaló

2015. 8. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Konferencia a nyelvi jogok kiterjesztéséről a Nemzetpolitikai Kutatóintézetben

Nyelv(használat) a gyakorlatban címmel rendezett konferenciát a Nemzetpolitikai Kutatóintézet (NPKI) a Magyarság Házában az Anyanyelvek Nemzetközi Napja alkalmából. „A magyar nyelv megmaradása a mindennapi használaton múlik” – emelte ki Kántor Zoltán, az NPKI igazgatója a rendezvény megnyitóján, rámutatva, hogy a nyelv nemcsak az identitás, hanem az autonómia jelentős eleme is. Amíg utóbbi nem születik meg, addig a nyelvhasználat elérése a legfontosabb. Kántor Zoltán jelezte: ez a hatodik, kifejezetten a nyelvi jogok kiterjesztésével foglalkozó konferenciája az intézetnek. Toró Tibor, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem kutatója arról beszélt, hogy a nyelvhasználat alapvetően a képességen, a lehetőségen és az akaraton, a hajlandóságon múlik. A kutató elmondta: szeretnék volna feltérképezni a nyelvhasználat helyzetét azokon az erdélyi településeken, ahol a 20 százalékot meghaladja a magyarság aránya. Az egyes polgármesteri hivatalokban áttekintve a helyzetet, közte a magyar nyelvű beadványokat, honlapokat, rámutatott: a weboldalak 44 százaléka csak román nyelvű volt. Bethlendi András és Talpas Botond az Igen tessék! mozgalomról és a kolozsvári magyar nyelvhasználatról beszélt. Közel négyszáz olyan kolozsvári vállalkozás van már, amely magyar nyelven is kiszolgálja a vásárlóit, klienseit. Mivel a felmérések szerint a kolozsvári magyar vásárlók akár hajlandóak kicsit többet fizetni, ha anyanyelvükön kapnak kiszolgálást, az üzleti alapú nyelvhasználat-bővítés előtt további lehetőségek állnak: folyamatosan keresik az újabb cégeket, akik az Igen, tessék! matrica kiragasztásával jelzik, hogy magyar nyelven is lehet hozzájuk fordulni. Zsigmond József a Mikó Imre Jogvédő Szolgálat által felvállalt feladatokat vázolta, illetve a háromszéki hivatali anyanyelvhasználatról beszélt. Csernicskó István és Tóth Enikő a Hodinka Antal Intézet részéről az ukrán nyelvtörvény gyakorlati alkalmazásának helyzetéről számoltak be Kárpátalján. Beretka Katinka, a vajdasági Magyar Nemzeti Tanács Végrehajtó Bizottságának tagja a Nyelv(rend)őrség elnevezésű kezdeményezésről és az ennek keretében végzett, most zárult terepkutatás tapasztalatairól számolt be. Nyelvi jogvédő iroda létrehozására támogatást kaptak a Bethlen Gábor Alaptól. A konferencia zárásaként Fodor János történész, a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem doktorandusza megnyitotta azt a kiállítást, amely korábban a kolozsvári főtéren volt látható, és amely korabeli képeslapokon, újsághirdetéseken, fotókon, színházi plakátokon keresztül a város többnyelvűségének különböző korszakait illusztrálja.

Az RMDSZ intézményesen is részt vehet a honosításban

A budapesti Miniszterelnökség, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, valamint a kolozsvári Eurotrans Alapítvány képviselői szerdán írtak alá együttműködési

megállapodást az egyszerűsített honosítás egyszerűbbé tétele érdekében. A Nemzetpolitikai Államtitkárság szerint a háromoldalú együttműködés célja a honosítást igénylő személyek széles körű elérése, hogy az erdélyi magyarság számára még könnyebbé váljon az ügyintézés. A szerdán kötött egyezményhez hasonló már létezik: a magyar kormány 2010-ben írt alá az egyszerűsített honosítás végrehajtásához kapcsolódó együttműködési megállapodást az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanáccsal (EMNT). Ennek keretében az erdélyi demokrácia-központok hálózata ingyen segíti az állampolgárságot igénylő magyarok tájékoztatását. Sándor Krisztina, az EMNT ügyvezető elnöke szerdán a Krónikának úgy nyilatkozott, a szervezetet nem érinti az RMDSZ-szel kötött egyezmény, a honosítás ugyanis olyan kiemelt nemzetpolitikai célja a magyar kormánynak, hogy mindenki számára akad munka. „Mivel 2018-ig cél az egymillió új magyar állampolgár, tudomásul vesszük, hogy más is beszáll ebbe a munkába, hiszen ez a törekvés pártok, táborok fölött áll” – jelentette ki az ügyvezető elnök. Sándor Krisztina ismételten leszögezte: semmilyen valóságalapja nincs azoknak a korábban napvilágot látott – a Nemzetpolitikai Államtitkárság által is cáfolt – sajtóhíreknek, miszerint a magyar kormány csökkenteni készül a demokrácia-központoknak nyújtott támogatást. Kovács Péter, a szövetség főtitkára szerdán a Krónikának elmondta, a magyar kormánnyal kötött megállapodást az indokolja, hogy az elmúlt időszakban csökkent a magyar állampolgársági igénylések száma. „Kissé sarkítva úgy fogalmazhatnánk, hogy míg korábban sorban álltak a demokrácia-központoknál az állampolgárságot igénylők, most már nincsenek sorok. Egyértelmű, hogy a honosítási folyamat szinten tartása érdekében el kell menni az emberekhez, minél több településre kell eljutni, hogy már helyben meg lehessen oldani a formaságokat” – állapította meg a politikus. Emlékeztetett: az RMDSZ a kezdetektől fogva partner volt a honosításban, és szerinte a magyar kormány számára is egyértelmű, hogy a szövetség rendelkezik azzal a földrajzi szempontból Erdély-szintű hálózattal, amely biztosítani tudja a honosítás eddigi ritmusban történő folytatását. Kovács közölte, mostantól nagyobb intenzitással, több településre eljutva, valamennyi erdélyi megyében folyik majd az igénylések feldolgozása, partnerségben a magyar konzulátusokkal és az illetékes magyarországi kormányzati intézményekkel. Hozzátette, minél több kihelyezett konzuli napot kívánnak szervezni, amelyen a magyar külképviseletek munkatársai már az RMDSZ megbízottjai által előkészített dossziékat tudják majd átvenni. Az RMDSZ főtitkára elmondta, a szerdán kötött megállapodás nyomán anyagi támogatásban is részesül az Eurotrans Alapítvány a magyar kormány részéről, most azonban még nem tértek ki a pénzügyi részletekre, erre a következő időszakban kerül sor.

Kelemen: oktatási kérdésekben folyamatosan tárgyalunk a kormánnyal

„Fontos tanulsága az elmúlt időszaknak az, hogy nem csak kormányon, de ellenzékben is fenntartsuk a folyamatos párbeszédet azokkal a döntéshozókkal, akik közösségünk jelentős

problémáinak megoldásában segíthetnek. Ennek jegyében egyeztetünk nem rég az oktatásügyi miniszterrel az anyanyelvű iskolahálózatról, a beiskolázás és tankönyv-ellátás helyzetéről, az iskolaigazgatókat és aligazgatókat, megyei tanfelügyelőket érintő kérdéséről” – tájékoztatta pénteken Kelemen Hunor az RMDSZ Beszterce megyei szervezetének tagjait. A miniszterrel való tárgyaláson a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem gyógyszerészképzés is felvetették és körvonalazódik a megoldás a magyar nyelvű szakképzésre vonatkozóan – tette hozzá a szövetségi elnök a besztercei Megyei Képviselők Tanácsának ülésén. Kelemen Hunor szerint az RMDSZ elmúlt 25 évének elemzésekor az is egyértelmű: a magyar közösség nem térhet vissza oda, ahonnan azokba a kezdeti időkben elindult. Az érdekvédelem következő időszakában pedig a jövőkép megfogalmazásának, a fiatalok szükségleteire való megfelelő válaszok megtalálásának kell elsődleges helyen állniuk.

A magyar kormány elítéli az aradi szoborgyalázást

A magyar kormány felháborodással ítéli el az aradi vértanúk szobrának meggyalázását – közölte Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes hétfőn az MTI-vel a múlt hétvégén történetekre reagálva. A nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes közleményében azt írta: ez a primitív és barbár cselekedet semmivel sem mentegethető provokáció. Magyarország kormánya elvárja, hogy a román rendőrség minél előbb kerítse kézre a bűnösöket – szögezte le Semjén Zsolt. Szintén felháborodását fejezte ki az aradi Szabadság-szobor meggyalázása miatt Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár. Az államtitkár az MTI-hez eljuttatott közleményében azt írta: megdöbbenéssel értesültek arról, hogy Aradon fényes nappal ismeretlen tettesek meggyalázták a Megbékélés parkjában lévő, a 13 aradi vértanúnak emléket állító Szabadság-szobrot. Felháborítónak tartják, hogy erre a szélsőséges cselekedetre sor kerülhetett. Az államtitkár reményét fejezte ki, hogy az 1848–49-es forradalom és szabadságharc évfordulójának közeledtével nem kerül sor más hasonló, a magyar–román viszonyt elmérgesíteni igyekvő szélsőséges, etnikai indíttatású cselekedetre. Kelemen Hunor RMDSZ-elnök hétfői közleményében kijelentette, demokratikus országban nincs helye annak, hogy felelőtlen emberek köztéri szobrot, a magyar közösség féltve őrzött emlékművét meggyalázzák. „Nem engedhetjük, hogy ilyen módon megalázzanak egy egész nemzetközösséget. Az RMDSZ a leghatározottabban elítéli az ilyen és ehhez hasonló tetteket, követeli a történetek azonnali kivizsgálását, és arra kéri a rendfenntartó erőket, hogy mielőbb azonosítsák a tetteseket. Ez a történés is bizonyítja, hogy továbbra is éberem kell őrködnünk kultúránk, történelmünk tárgyi hagyatécai fölött” – hangsúlyozta a szövetségi elnöke. Közleményben ítélte el a szoborgyalázást Gheorghe Falcă, Arad liberális polgármestere is, aki szerint megengedhetetlen a vandalizmus, amely a közösségi értékeket és a román nemzeti színeket is meggyalázza. A polgármester súlyos esetnek minősítette a történeteket, és felszólította a rendőrséget, hogy mielőbb kerítse kézre az elkövetőket. Politikai nyilatkozat

formájában tiltakozott Molnár Zsolt, az RMDSZ Temes megyei parlamenti képviselője kedden, február 17-én a képviselőház plénuma előtt a 13 aradi vértanú emlékét őrző Szabadság-szobor meggyalázása ellen. A képviselő felhívta az alsóház figyelmét arra, hogy a Szabadság-szobornak helyet adó egykori Tűzoltó tér, mai nevén Megbékélés parkja, a magyar és román állam történelmi megbékélés szimbolikus tere.

Ismét kérdésessé vált a tartományi koalíció jövője

A tartományi hatalmi koalícion belüli problémák nem most kerültek a felszínre először, de ezeknek a gondoknak a meglétét igazolta Takács Mártának, a Vajdasági Erdőgazdaság közvállalat igazgatójának a menesztése, továbbá az új megbízott igazgatónak a kinevezése is. A Vajdasági Szociáldemokrata Liga más esetekben sem riad vissza az utóbbi időben attól, hogy a Vajdasági Magyar Szövetségre, egyébként koalíciós partnerére, mérjen egy-egy csapást, a korábbi hónapokat így a VMSZ-t célzó vádak sorozata határozta meg. A Magyar Szónak adott interjújában Pásztor István, a Tartományi Képviselőház elnöke és a VMSZ vezetője azt mondta, nem fog mindenáron a tartományi parlamenti többség fennmaradására törekedni, hiszen pártja is ismer bizonyos határokat. „A koalíció fennmaradása elsősorban a ligától függ, nem tőlünk. Attól függ, hogy a ligában milyen vélemények válnak uralkodóvá, hiszen e vélemények elég rétegezettek a párton belül, az utóbbi hónapokban folyamatos volt az az abnormálisnak nevezhető állapot, amelyben a liga kiemelkedő tagjainak el kellett határolódnuk a liga elnökének a kijelentéseitől, véleményétől. Nekünk az a szándékunk, hogy továbbra is racionálisak maradjunk. Az elmúlt hónapokban mindig megpróbáltunk önmérsékletet gyakorolni, nem reagálni a liga minden mondatára. Azt hiszem azonban, hogy meg kell húzni a határt. Én egyetértek azzal, hogy lehet adott kérdésekről valakinek más véleménye, de ez a tény az illetőt nem jogosítja fel arra, hogy a másikat lehazaárulózza, szélsőjobboldalinak nevezze, olyan mondatokat közöljön, amelyek emberi, politikai és közösségi mivoltában sértik meg. A bolsevizmusra jellemző effajta viselkedésmód nehezen tolerálható. Nincs az a parlamenti többség, nincs az a koalíciós megállapodás, amely miatt érdemes lenne eltérni, hogy egy közösséget, azok ezreit, akik leadták voksukat egy meghatározott politika folytatására, valaki ilyen módon becsméreljen” – szögezte le Pásztor István.

Anyaországi támogatás a kárpátaljai magyar szakképzésnek

A kárpátaljai magyar szakképzés hosszú távú fejlesztéséhez nyújtott anyaországi támogatásról írtak alá megállapodást a magyar kormány képviselői és kárpátaljai magyar oktatási szervezetek vezetői Beregszászon, a küllhoni magyar szakképzés éve keretében.

Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára az eseményhez kapcsolódó konferencián hangsúlyozta: jelzésértékű, hogy Beregszászon szervezték meg a 2015-re meghirdetett külhoni magyar szakképzés évének nyitó rendezvényét. A helyszínválasztás azt jelzi, hogy Magyarország odafigyel a kárpátaljai magyarságra, a Kárpát-medence legnehezebb helyzetben lévő magyar közösségére, és minden eszközzel igyekszik segíteni ezt a nemzetrészt. Az államtitkár kifejtette: a magyar nyelvű szakképzés fejlesztéséhez Kárpátalján megvan az alap, hiszen a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola részeként a múlt év szeptemberében megnyílt a magyar kormány támogatásából épült felsőfokú szakképzési intézet, és az ukrainai megyében hét helyen folyik szakképzés magyar nyelven. A magyar közösség szülőföldön való megmaradásának, boldogulásának záloga a jól működő gazdaság, a prosperáló vállalkozások és a foglalkoztatottság - emelte ki, rámutatva, hogy a gazdasági fejlődés elengedhetetlen feltétele a szakképzés fejlesztése, a jól képzett, a piaci igényeknek megfelelő munkaerő megléte. A politikus elmondta, a magyar szakképzés évének programja távlati célként a Kárpát-medencében folyó szakképzés összehangolását, korszerűsítését tűzte ki célul. Ennek megvalósításához a magyar kormány az idei évre 500 millió forintot irányzott elő – emlékeztetett, elsőrendű feladatként említve a kapcsolatrendszer kiépítését a Kárpát-medencében működő, mintegy 30 ezer diákot magyar nyelven oktató 180 szakképzési intézmény között, továbbá a tanintézetek korszerű eszközökkel, tankönyvekkel való ellátását. Potápi Árpád János elmondta, a kárpátaljai magyar szakképzés hosszú távú fejlesztésének támogatásáról aláírt megállapodás keretében a magyar kormány az idén 50 millió forinttal járul hozzá négy magyar tannyelvű kárpátaljai szakképzési intézet fejlesztéséhez.

